92ԸՆԹԱՑ ԱԷՆԷ Ն. 5011 1912 ՕԳՈՍՏՈՍ 25/7 ՇԱԲԱԹ ՀՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ 25 ԱՂԸՍԹՈՍ 1328 = 25 ՐԱՄԱԶԱՆ 1330

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԲԱՐ

30 ՊԱՐԵԼ

30 ԳՈՒՐՈՒ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65 Grand'rue de Péra, Taxim, 65

Ապօնէ Քիյրթարը — Սեպտեմբերի 6 այլողը

Իսթանպոլ իլլի	Ղրուշ	60	35
Թաշրա իլլի	»	85	5
Մեմալիքի եվրոպայի իլլի	Ֆրանգ	20	10

ՁԱՐԹԷՆՊՈՒՌ ՎԷ ՀՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՐԻՆԼԷՐԻ ՆԷՇԻ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իսանպոլ իլլի այրընա բազարլըգ օրուլուր
Թաշրա իլլերի մեհնաբիլար իքտսատ օրուլմազ:

مجموعهٔ آخبار
بك اوغلی تقسیم جادهسی نومرو ٦٥

ԱԶԳ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸՆ ՖԱԱԼԻՅԷԹԻ

Գ.

=+=

Երեսփ. Ժողով՝ քէնտի աղասը մրեասընտան Վարչ. Ժողով աղասընը թայեին իթտիկի կիպի, այնի վազբիթտա Վարչ. Ժողով մարիֆէթիյէ տէ Բաթրիգխանէնին այնկէր Խորհուրդ վէ Հոգաբարձութիւնլարընին թէպտիլի, Նիզամնամէի միւսի ահքամընտան պուլունմըշ տըր։ Լաքին Վարչութիւն, իշլէ պաշընա կէչտիկինէ, Ա. մէգալէմիզէ պէեան իթտիկիմիզ վէճճլէ, Թերվեան տահա հէնուզ Բաթրիգլիք տէն տիւշմինշ օլտըղընտան, էօյլէ պիր սըրատա ումուրը իտարէնին ալըշըգ օլան էլլէրտէն պիրտէն պիրէ ալընմասը, իշլէրե սէքթէ կէթիրմէյէ կախօտ միւշքիլաթա սէպէպ օլամազը մըլահազասըյլա, Վարչ. Ժողով էվվէլա էթրաֆը թէճճասիւս վէ ահվալի թէտգիգ իթտիքտէն սօնրա, մէզքիւր հէյհէթլէրի իճապընտա բէյտերբէյ ինթիհապ վէ թայեին իթտէք բօլիթիգասընա գարար վերմիշ տիր։

Մատաֆիհի Վարչ. Ժողով, Խորհուրդլարին եէնի թէշքիլաթընա քէնտիսի թէշէպպիւս իթտէզոտէն էվվէլ, Ս. Յակոբ Հոգաբարձութիւնը՝ զաթէն մրատտէթի մէժուրիյէթի իսթամ պուլմըշ վէ իշ սէնէյի միւթէճավիզ զէմանատան պէրու իյֆա իյլէտիկի վազիֆէսինէ չէքիլմէյէ լիւզում հիսս իթտիշ օլտըղընտան, պունու թահրիրէն Վարչ. Ժողովա պիլտիրմիշ, հաթթա պու գարարընտան, հէր նէ օլսա կէրի տուրմատաճաղընը իլավէ իթտիշ տիր։

Մալիւմ տիւր քի, Ս. Յակոբ խասթախանէմիզ՝ միւէսսիսաթը միլլիյէթիզէն էն մուհիմմի օլուպ, պունդն միւխթէլիֆ շուուպէ վէ թագսիմաթը՝ հէր պիրի այրը այրը պիրէր միւէսսիսէ տիմէք օլտըղընտան, վէ ումուր ու մուամէլաթը կիւճ վէ զահմէթլի պուլընտըղընտան, պու վազիֆէյէ միւգթէտիր վէ այնի վագբիթտա շու զահմէթէ վէ մրաշքիլաթա գաթլանմատա արզուսէջ վէ մէզքիւր Հոգաբարձութիւնտա իյֆալի խըզմէթէ վագբիլարը միւսայլտ ղէվթի պուլմագ գօլայ օլմատըղընտան, Վարչ. Ժողով՝ սապգգ Հոգաբարձութիւնդն իշտէն չէքիլմէյէ գարար վերմէսի ագըպինտէ, եէնի հէյհէթի տէրհալ թայեին իսէմմիշ տիր։

Շուրայը տա պէեան իսէլիմ քի, Վարչութիւն՝ մէվճուտ Խորհուրդլար վէ Հոգաբարձութիւնլար աղասընտան, օլ անէ տէկին վազիֆէլէրինի հիւսնի իյֆա իթմիշ, վէ իսարէսինէ մէմուր օլտուգլարը միւէսսիսէ հաղգընտա խայբրը նէթիճէլէր հուսուլէ կէթիրմիշ օլան վէ պու վազիֆէտէն չէքիլմէք իւզրէ իսթիֆաա թէշէպպիւս իթմէէն զէվաթը եէրինէ տիկերլերինի թայեինէ լիւզում կէօրմէյիպ, պիլաքիս խըզմաթը վագբալարընը թագտիրէն, քէնտիլէրինի մէմուրիյէթը լահզգալարընտա իպգա իթմէյի տիւշիւնմիշ տիր։ Շէօյլէ քի, էկէր Սուրբ Յակոբ Հոգաբարձութիւնը աղասը՝ հէյհէթճէ չէքիլմէք վէ հիչ պիր սուրէթլէ պու գարարընտան կէրի տուրմամագ իւզրէ Վարչութիւնա թահրիրէն մրաճաաթտա պուլընմասա իսի, բէք իհթիմալ տըր քի Վարչ. Ժողով՝ մէզքիւր հէյհէթին իւչ սէնէյէն զիեատէ միւտտէթ զարֆընտա վէ զանէթ մրաշքիլ անվալ էնասընտա խասթախանէմիզէ իյֆա իյլէտիկի խըտէմաթը ֆէտաքէարանէյի թազաիրէն, օլ պապտէ քէնտիլէրին տերքեար օլան թէճրիւպէլէրինտէն վէ իգթիտարլարընտան պիր միւտտէթ տահա իսթիֆատէ իթմէք ֆիքրիյլէ, մէզքիւր Հոգաբարձութիւնը թէպտիլէ վէ եէնիսինի թայեինէ չիմտիլիք իհթիւաճ տախի կէօրմէէճէք իսի. ֆագաթ, հէյհէթճէ գաթիէն իսթիֆա իթաիկի հայտէ եէրինէ տիկէր պիր հէյհէթին թայեինի վէ պունուն բէք տէ կէճիքտիրիլմէ՝ Ս. Յակոբ զարուրի իսի. պինապէրին մրեխթէլիֆ վէ մուհիմմ շուուպէլէրէէն մրուրէքքէպ օլան վէ հէր պիրի պիր տագզա պիլէ իտարէսիպ, պաշբզ պրագզլամաեան Ս. Յակոբ խասթախանէսինէ միւգթէտիր վէ զայեուր զէվաթտան միւրէքքէպ եէնի պիր հէյհէթին թայեինէ թէշէպպիւս իտիլտի, վէ պիր չօգ միւգաքէրէտէն վէ շու եա պու զաթ իլէ միւլագաթտան սօնրա, նիհայէթ Անատոն էֆ. Ագնաւորը թահրիր ըրեասէթինտէ, զազէթամըզտա իսիմլէրի էվվէլճէ եազըլմըշ օլան զէվաթտան միւրէքքէպ եէնի հէյհէթ թէշքիլ վէ թայեին գրլընտը։

Անատոն էֆ. Ագնաւոր, սէնէլէրլէ սէվլէթճէ մուհիմմ մէմուրիյէթլէրտէ, եզճիւմլէ Շէհիր էմանէթի մէճլիսի ազալընտա պուլունմըշ վէ իսպաթը էտիլիյէթ վէ իգթիտար իթմիշ, քեամիլ վէ թէճրիւպէքեար պիր զաթ օլտուղը կիպի, միեանընտա պիր թապիպ վէ պիր գալֆա օլարագ, միւմանիլէյէ թէրֆիգ իսիլէն տիկէր ագա իսէ, հէնուզ կէնճ, զայեուր վէ սոն միլի վագբալարտա ֆէտաքէարլըգլարընը վէ զայրէթլէրինի պիլ ֆիլ իպրազ էյլէմիշ զաթլար օլտուղունտան, միւժանիլէյհիւմիւն, Միլլէթին էվի տէնիլէն օ մուհիմմ միւէսսիսէյէ թայեինլէրինտէն, խասթախանէմըզ հագգընտա ասարը միւֆիտ վէ խայրիէ պէքլէնէճէկի թապիի տիր։

«Հասուրթից և Մախուց Խորհուրդ»ընդն թէպտիլի տախի, եազտըրմըզ վէճճլէ, սապգգ Խորհուրդն հէյհէթճէ իսթիֆասընը թագտիմ իթմէսինտէն սօնրա վուգուս պուլմուշ տըր։ Պողոս էֆ. Մոմճեան, սապգգ Խորհուրդն միւգթէտիր վէ ֆէտաքէար Ատենապետի օլտուղը կիպի, արգատաշլարը օլան տիկէր ագա տախի, մէմուրիյէթլերի էնասընտա, Բաթրիգխանէմիզին մատտի ճանը տէմէք օլան մէզքիւր Խորհուրդը կիւզելճէ իտարէ իթմիշլեր, վէ կիւնտէն կիւնէ իսլահ վէ թէլագգըսընա չալըշմըշլար տըր։ Ազայը սապգգանդն իսթիֆալարը, Վարչ. Ժողով թարաֆընտան թէճսիսիֆէն գապուլ օլունմըշ վէ եէրլէրինէ եէնի պիր հէյհէթին թայեինի իճապ իթմիշ տիր։

Եէնի Խորհուրդ ըրեասէթինէ թայեին օլունան Վարչ. Ժողով աղասընտան Գրիգոր էֆ. Հաճիպիարը, օգուեանլարընը մըզա թանրթմագ իչէն թաֆսիլաթա հաճէթ կէօրմէյիզ։ Միւմանիլէյհին, Սապպաղէ ան Կ-Բաթրիկին կիւնիւնտէ մէզքիւր Խորհուրդ Ատենապետէկինէ թայեին օլունընտա, կէօսթէրտիկի ֆաալիյէթ վէ զայրէթ, օլ թարիխտէ չրգան զազէթալարընը մըզ նիւսխէլէրինտէ պէր թաֆսիլ եազըլմըշ տըր։ Գրիգոր էֆ. Հաճիպիար, Բաթրիգխանէմըզին հաեաթը մատտիյէսի մէսապէսինտէ օլան մէզքիւր իտարէյէ, պու հաեաթն մատտէթէն զէվալա ուղրամագտա օլտուղու պիր զէմանատա ատենապետ թայեին օլունուպ, պու իտարէյէ աղ վագբիթտա միւհթաճ օլտուղու գուվվէթ վէ իգթիտարը քէսպ իթթիրմիշ, վէ իշլու իտարէյի թահթը ինթիզամա ալարագ, Բաթրիգխանէնին վարիտաթընը հիսս օլունաճագ սուրէթէ արթըրմըշ տըր։ Հաթթա Գալաթա Բաթրիգխանէսի Գանչէլէրլիկինին Պէյօղլունտա Կ-Բաթրիգխանէյէ նազլի, իլգ ատֆա Հաճիպիար էֆ.նին թասմիմաթընտան օլտուղը հայտէ, օլ վագբթ պու թասավվուր, աշխարհականլարը Կ-Բաթրիգխանէ տախիլինտէ իշ պաշընտա կէօրմէքտէն քէնտիլէրինճէ մազարրաթ հիսս իտէն պաղը սիեահ պիւրիւնճիւքլիւլերին էնթրիգալարը սէպէպիյէ, մէզքիւր թասավվուր՝ գուվվէտէն ֆիլիլ կէլէմէմիշ տիր։

Հէր նէ իսէ Գրիգոր էֆ. Հաճիպիարընը, միւգթէտիր վէ ֆէտաքէար ըէֆիկլերիյլէ պու քէրրէ «Հասուրթից և Մախուց Խորհուրդ»ը ատենապետլիկինէ թայեինի չայանը մէնհունիյէթ օլուպ, կէրէք միւմանիլէյտէն վէ կէրէք ըէֆիկլերինտէն Բաթրիգխանէմիզ վարիտաթընը թէզեիտինէ, վէ Բաթրիգխանէնին քեաֆիֆէյի հասըլաթ վէ մէսաբիֆ շուուպէլերինին հալը ինթիզամա տէվամ վէ թէրագգիսընա սայ վէ զայրէթ իտէհէքլերինի գալիէն պէքլէնէսիլիրիզ։

ՄԻԼԼԷԹՍԱՃԼԱՐԸՄԸԶԸՆ ԱՇՎԱԼԸ ՄԻՒԹԷՍՍԻՒՖԷՍԻ

=o ★ o=

Սօն նիւսխէմիզտէ, Էրմէնի միլլէթտաշլարընընը Անատօլուընը պաղը թարաֆընտա տիւչար օլտուգլարը մէգալիմէ տախիր կէօրիւլէն թաֆսիլաթ, ումումի հիսսի ինսանլարտէն պաշգա, տամարլարըմըզտա ճէվէլան իտէն այնի գարտաշլըգ վէ միլլէթտաշլըգ հիսսիյլէ տէ, ճէմաաթըմըզ էֆրատընը փէվգէլատէ տիլխուն վէ միւթէէսսիր իյլէմիշ տիր։ Զաթէն տէյի՛լ մի քի, վագթիյէ Մուշ վէ սահիր թարաֆլարտա Էրմէնի օլմագլըգ թէօնմէթիյլէ ճէմաաթըմըզտան նիչէլեր տախի մէզքիւր մէզալիմէ գուրպան օլմուշլար տըր։ Նիչէլեր հապսխանէլէրտէ, զընտանլարտա էզիյէթլեր չէքմիշլեր, սէնէլերլէ տաղլարա գաչմըշլար, եախօտ վանթանլարընտան, սէվկիլիլերինտէն ուզագտա օլարագ, էճնէպի մէմլէքէթլերինտէ հալը ֆագր վէ զարուրէթ իչինտէ եաշամըշլար տըր։

Իշթէ ումում Էրմէնիլիք, տէվրը Ապտիւլ Համիտտէ պու հօլտա զուլմու թէճատտի, իշքէնճէ, էօյիւմ թէհնիտլերի ալթընտա գալտըգտան, եախօտ ճէֆա չէքտիքտէն սօնրա, տէվրը իսթիպտատա խախիսէ վէրէն մէչրութիյէթէն, սէրպէսիյէթ վէ ատալէթին մրնէվվէր զիեալարը սայէսինտէ նայիը ըէֆահ վէ սաատէթ օլաճաղընա, ճան, ըրզ վէ մալինէ սահիպ օլարագ, հիւքիւմէթը մէչրութա վէ ատիլէնին կէօկէսի ալթընտա, գավմընին վէ ումում Օսմանլըըզը չէրէֆինի արթըրմագ իւզէ կէօնակէօն թէլագգրեաթ վէ թէքէմմուլաթա տաղրու եիւբիւեէճէկինէ եաբնըզ իւմիտվար օլմագ տէյիլ, պունա գավիէն իման վէ գանաաթ կէթիրմիշ օլտուղու հայտէ, հէզարան թէէսսիֆ օլունուր քի, պու կիւն, օ իման ու գանաաթը, հիչ օլմազսա մէմլէքէթին պաղը ճիհէթլերի հագգընտա գուվվէտէն ֆիլիլ կէլէմէմիշ տիր։

Գաթլ, եաղմա, գատըն վէ գրզ գաչըրմագլըգ. թէհնիտատ վէ էմսալի զուլմու թէճատտի, տէվրը սապգտա օլտուղը կիպի, պու կիւն տէ հիւքիւմաթը մահէլլիյէնին կէօզէրի էօնինտէ, ֆիլիզուրսըզճա, վազիֆէսիզճէ իճրա օլունուեօր, վէ միւթէճասըրլարընա ասլա ճէզա վէրիլմէեօր։

Էրմէնի միլլէթի, ասըրլարտան պէրու տէվլէթը Օսմանլէնին էն սատըգ, էն խատիմ, էն զիեատէ ֆէտաքեար պիր ունսուրը օլմասը, վէ տէվլէթը միշարիլէյհայը թէշքիլ իտէն անասրը միւխթէլիֆէ մլեանընտա, միլլէթը մէրգումէ, քէնտի տիրայէթի, ֆէթանէթի, զէքեասը սայէսինտէ, Օսմանլըըզա, եճանլի պնա ղարընտա պիլէ պէօյիւք պիր չէրէֆ ու իֆթիխար գազանաբրտըը. վէ հէչ տէվրը խաթրպատտէն քէօքիւնէ էն չէտիտ տարպէյի վուրմագ վէ վաթանը Օսմանլինին սէլամ մէթի իչին օ տէվրը զուլմը եէր իլէ եէքսան իյլէմէք իւզրէ, տիկէր հէր ունսուրտան զիեատ ֆիքրէն, պէտէնէն, մալէն վէ ճանէն հէր տիւրլիւ ֆէտաքեարլըգլարա գաթլանմըշ պուլունտուղը ճիհէթլէ, Մէչրութիյէթին իլան վէ թէէսսիսինտէ արթըգ պու զուլումլարա, ճէվր ու ճէֆա էօմրլունէ խաթիմէ վէրիլմէկինի մէմուլ իսէրքէն, պիլաքիս օնտա՝ սոնրա տախի, պու միլլէթին էլան սըզլանմասընա, ճէֆա վէ զուլմա թապի օլմասընա՝ հանկը վիճտան սահիպի, հանկը ատալէթբէրվեր քիմսէ թէհնմմուլ իտէպիլիր։

Պու հալի, պիզ, Էրմէնիլիկէ գարշը գասսի պիր ֆիքրէ, պիր սուի մագսէտ աթֆ իտէմէյիզ. չունքի Էրմէնիլիք՝ տէվլէթը Օսմանիէ իչին է՛ն էլվէմ, է՛ն մուֆիտ ատնասրտան օլտըղը հայտէ, պու կիւնքի իտարէի մէչրութանընն, հէր հայտէ Էրմէնիլիկին, Օսմանլը ատասրը միեատընտա հայիլ օլտըղը եէսաքը, մէզիյէթլերի թագտիր իտէրէք, պու գավմին պագասըյլա պէրա գէր, թէրագգիսընը արզու իթմէյի քէնտիսի իչին պիր վազիֆէ ատտ իտէճէկինէ չիւպէ իտէմէյիզ։

Պիւթիւն պու չայանը թէէսսիւֆ հալ, պիզճէ, թաչրալարտա իտարէի ումուրտա պուլընան պէօյիւք վէ քիչիւք մէմուրլարտա լազըմ օլան իգթիտար վէ սէպաթէն նօգսան օլմասընտան, վէ եախօտ վագթիյլէ օրալարտա իհրազը նուֆուզ վէ թէէսսիր իթմէր օլան պիր թագըմ էշխասը մուզիրրէ վէ միւթէզալիւպէլէր հագգընտա իտարէի մասլահաթ իթմէք բօլիթիգասը իթթիխաղ իտիլմէսինտէն իլէրի կէլմէքտէ տէր՝ էյթէ պիւթիւն ֆէնալըգ պու մէսէլէն նէթիճէսի տիր. եօգսա պիր տիւրլիւ ֆիքրիմիզէ սըզտըրամաեըզ քի, տէվլէթ, պիր սէնէտէն պէրու իթալեանլարա գարշը թօր վէ թիւֆէնկիյլէ ուղրաշտըը, Եէմէնտ, Արնավուտլըգտա վէ մահալը ասիրէտ զուհուրա կէլէն իսեանլարը, գուվվէյի միւսալլեհասըյա մէն վէ թէէկինէ մուվաֆֆագ օլտըղը հայտէ, Անատօլուտա, Էրմէնիլերլէ մէսքիւն օլան թարֆլարտա Էրմէնիլերի էնվայի զուլմ ու թէճատտի ալթընտա պուլընտըրան պիր ավուճ հաշարաթա ըէք գօլայ սէօզիւնիւ կէչիրմէսինէ, իւզէրլէրինէ թէէսսիրինի իճրա իտէմէսինէ։ Իման իչին տահա զիեատէ վէխամէթ քէսպ իթմէսինէ, վէ հիւքիւմէթ իչին տահա պէօյիւք մրուշքիլաթ չրգմասընա մէյտան վէրմէզտէն էվվէլ, վագբթ կէչիրիլմէքսիզին հիւքիւմէթը մէրքէզիյէ-

ենն պու պապտէքի թէտապիրը-ապիրանէ վէ միւսսիրէսինէ՝ ենր վաթանքէրվէր, հր չագգանիյէթքէրվէր Օսմանը չարչէշ իլէ պէքլէմէքտէ տիր։

Մէմլէքէթին տախ լէն վէ խարիճէն պուընտրը ահվալը մի չքիլէ էնասընտա, պիթթապի, պիր տէ Անատօլընն օթարաքլարընտան չ... հայէթլէրին, վէ կէօնակէօն միւրաճաաթլարը վուգուլնէ սէպէպիյէթ վերիլմէսի արզու իտիլէմէզ։ Զաթէն պիթիւն էվրօրա՝ նաղարը տիզգաթընը չու էնասէ հէր վագրթտան զիեասէ Թիւրքիաես ատթ իթմիշ, էճնէպի զազէթալարը՝ պիզիմ ահվալիմիզ իլէ մալամալ պուլընմըշ, վէ հիւքիւմէթլէրինին նաղարը տիզգաթընը ճէլզ իթմէք իչին վէսիլէ տրամագ իւզրէ կէօզլէրինի տէօրթ այմըշ տրը։ Անատօլուհա թայլին իտիլէճէք վալիլէր, միւթէասարրքիլար, գայմագամլար, հէր էֆքէարը մրուսթէպիտէտէն արի, պիթարաք, առչ քիմսէլէր օլուրսա վէ էն ճիւզի պիր հագգսըզլըղը, զուլմը մէն իթմէք իչին, հիւքիւմաթը մահէլլիէյէ, գուվվէի զաղրթահա վէ ասքէրիէյէ լազըմ օլան սէլահիյէթ վերիլիրսէ։ պու չիքայէթլէրին, պու սրզըթլարընն հիչ պիրի իչիտիլմէզ։ Պու տա, հիւքիւմէթ իչին ապա կիւճ վէ իմքանսըզ տէյիլ տիր։

* * *

ԷՐՄԷՆԻ ՇԷՀԻՏԼԻԿԻ

Պու սէրլէվհա ալթընտա, Լէվանթ-Հէրալա զազէթասը, Շաապա վագրալարը միւնասիպէթիյլէ, Էրմէնիլէրլէ մէսքիւն վիլայէթլէրտէ միլլէթաշլարըմըզընն պուլընտըզը հալ իւզրինէ չարչէնպիհ կիւնքի նիւսխէսինատ աթիաէ քի մէգալէլի տէրճ իթմիշ տիր։

«Ըէժիմլէր թէպու՝ զ օլապիլմըշ վէ հէնի սիսթէմէր՝ էսկիլերին ենրինէ կէչէպիլմիշ տիր։ Լաքին Էրմէնիլէր իչին հիչ պիր թէպտիլաթ օլմամըշ տըր։ Մաղլում իտիլէր. հալէա մաղլում տըրլար։ Ապա իւլ Համիտ օրթատան գալգըսօր, Նիհայէթ Նէֆէս պաճաղըզ տէյի սիւշիւնիւրլէր պիչարէ Էրմէնիլէր, լաքին Ատանա միւգաթէլաթը պունլարա ճէվապ վէրիր։

«Կէնճ-Թիւրքէրին կիւնիւնտէ Էրմէնիլէրին չէհիտլիկի (մարտիրոսլըղը), պիր կիւն պիլէ տուրմամըշ տըր։ Թիւրքլէրին թաղէդզաթը, պին տիւրլիւ չէքլէրլէ զահիր օլմըշ վէ հիչ պիր թէպտիր իթթիհամ օլընմամըշ տըր։ Զանն իտէրսին քի, եկտիկէրէ՝ թէպգիպ իտէն հիւքիւմէթլէր, պիրպիրինէ չու գայտէյի թավսիյէ իտիհօրլար. եանի «Քիւրտլէրէ իլիշմէյին։» Էյդէ քի Քիւրտլէր տէ, քէնտի իչլէրինէ տէվամ իթմէյլէր վէ իտիհօրլար։ Հէր կիւն չիքայէթ եախօտ չիքայէթլէր իշիտիլիհօր. չունքի ճէմ՝ պու զարիպ ատէմլէր իչին զանէթ մանճիպը չէրէք տիր։ Իչթէ պու կիւնքի չիքայէթլէր քի, Էրմէնի Բաթրիգխանէսինէ վարիտ օլմըշ տըր։

Լէվանթ-Հէրալա, բաթրիգխանէյէ կէլէն սօն գրթալ վէ ալան-թալան վուգուաթլարը հագգընտաքի թէլէկրաֆլարը տէրճ իթտիքտէն սօնրա, չէօյլէ իլալէ իտիհօր.

«Պու՝ հէր կիւն տիւր. Էրմէնի զազէթալարը սուի գասալարա գուրպան օլանլարին մէկտուսիյէթպախչ ֆէրեասլարըյլա տօլու՝ ...ր. օ սուի գասալար հիասապըզ օլուպ, չօգ տէֆա զանէթ զալիմանէ սուրէթտէ վուգուա կէրմէքտէ տիր։ Պունլար՝ բէք չօգ տըր. տէրճ իթմէյիզ։ Հէր նէ գասար հէր տիւրլիւ իթիմամա լաերգ օլան, ֆագաթ մուղտիրի օլարագ հէր կիւն նաժուսը վէ չալըշդան պիր ճէմասթը իշքէնճէլէրինէ աճըրը, լաքին օգուհանարրմըզա, նալընը խրրսըզլըգ, իզալէի պիքր վէ գաթլ վագրալարընը արզ իթմէմէզլիք իտէմէյիզ։ Պու սէպէպլէ մէպնի տիր քի, վագրթ վագրթ պու մէքրուհ ֆէճիալարը, իլան վէ իչտա իթմէքտէն տուր օլուհօրզ։ Ֆագաթ հիստէթիմիզի տախա զանլթ իտէմէյօրզ. խուսուսա պու կիւն սիւքիւթ իթմէյի, սայրի պու ճինայէթլէրէ չէրիք օլմագ ատտ իտէրիզ։

«Էրմէնի բաթրիկի միւրաճաաթլարընը արթըրուհօր, վէ հիւքիւմէթին հիսսիեաթը ատտայէթէրվէրանէսինի տավէթ իտիհօր. պու հիասիեաթա չիւպհէ իտիլէմէզ իսէ տէ, մէսէթթէսսիւֆ թէսսիրսիզ գալըհօր։ Բաթրիգ հարէքէթ իտիհօր, ֆագաթ պօշա հարէքէթ իտիհօր։ Դուրեան բաթրիգ, քէնտիսինտէն էվվէլ սէնէլերճէ պուենու եարաը, վէ պիր կիւն սապրը թիւքէնէրէք,— բաթրիգլէր նիհայէթ մէլայիք տէյիլ տիրլէր,— իսթիֆասընը վէրտի։

«Շիւպհէսիզ խալէֆի տէ, քէնտիսինէ իմթիասալ իտէճէք տիր. զաթէն պունու հիս իթտիրմիշ տիր. լաքին հէնուզ պու պիր թէհտիտ տիր։ Պիր կիւն, տրա արտա վուգու պուլան վասլարընն պիլա նէթիճէ գալըրզընը կէօրմէքլէ, թէհտիտինի մէվզրի իճրայէ գօճաճագ, իսթիֆա իտէճէք տիր։

«Եէրինէ պիր տիկէրի կէչէճէք, վէ ազ սօնրա օ տախի այնինի իճրա իյլէեէճէք տիր, զիրա հալը հազրը ուզուն մրուտէթ թէպտիլ օլամտեաճագ տըր։

«Բիվայէթ օլունուհոր քի Վան, Պիթլիս վէ Տիարպէքիր ահվալի տախիլիէ նազրընա պիլտիրիլտիկինտէ, նազրը միւշարիլէյհ բաթրիյէ չու ճէվապը վերմիշ տիր.

«— Պիլիրիմ, զիրա Էրմէնիլէր իլէ Քիւրտլէրին միւնասէպաթընա բէք էյի վագրքիմ. հալպուքի տէմիր եօլլարը օլմատըղընտան, պիր չէյ եաբըլամազ։

«Իմամ էկէր օ մէմլէքէթլէրտէ ատտիշ վէ ինթիզամը թէէսսիսի իչին տէմիր եօլլարընն եաբըլմասընա պէքլէմէք լազըմ կէլիրսէ, տահա պու չօգ ուզուն սիրէպկիրը։ Տախիլիէ նազրը պէյ էֆ.էյ չունու սիւալ իտէրիզ քի, աճապա տէմիր եօլլարընն ինչասընա տէկին, Էրմէնիլէրի քէսմէքտէն վէ սօյմագտան Քիւրտլէրի մէն իթմէք գապիլ տէյմի՞ մի տիր։

«Սայիտ բաշա գապինէսի օ թարաֆլարա պիր խալահաթ.գօմիսիօնը կէօնտէրմէյի վատ իթմիշ իսի. թապին պիր չէյ եաբմատը, չիունքի Սայիտ բաշանընն վասլարը էհէմմիյէթսիզ տիր։ Հալպուքի հիւքիւմէթը հազրէ տէ, մրուտսիզէ իթմէյի վատ իթմիշ տիր. վատընը իճրա իթմեէճէք մի տիր։։ Սահիհէն իշ կէօրմէք իչին տէմիր եօլլարընն ինչա իսիլմէսինի՞ մի պէքլէօր։ Պու հալ, առէթա, մաղլում Էրմէնի Էհալիսի խաթիհզա իթմէք օլուր, վէ զանն իտէմէյիզ, ինանամայըզ քի, Մուսիմար բաշա գապինէսի պէօյէ պէ՞ր չէյ եարմատա միւգթէտիր օլսուն։

«Բէէսը ումուրտա պուլունան նամուսլու զէվաթ վէ խալիս վաթանդէրվէրլէր հագգընտա «Նէ գասար տեյիշտ, այնի տիր» տէնիլմէմէլի տիր.»

ԷՐՄԷՆԻ ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷՍԻ

=×=

Զարչէնպիհ ռապտէը Խառն ժողով իճթլտա իթմիշ, վէ Բաթրիգ Սրբազան՝ Շաապտա վուգու պուլան մէզալիմ հագգընտա Սատրազամա վէ Շուրաի ատվէթ բէյսի Քեամիլ բաշատա վէ տիկէր վիւքէլատա բազար իրթէսի կիւնիւ վագը օլան միւրաճաաթլարընը, վէ պու խուսուստա Պապը Ալիսէն Վան վէ Պիթլիս վալիլէրինէ պա թէլէկրաֆ թալիմաթ կէօնտէրտիկինի պիլտիրմիշ տիր։ Խառն ժողով, քէնչ. կիւնիւ պիր հէյէթը մախսուսէնին Պապը Ալիսէ թէքրար միւրաճաաթլա, թէտապիրը լազըմէնին իթթիխապընը ալճա իթմէսինի վէ տիւնքի կիւն իչին Ազգ.ժողովին սուրէթը ֆէվգէլատէտէ իճթիմանը զարարլաչորրմըզ տըր։ Հէյէթը մախսուսէ ազասը Գրիգորիս վէ Հմայեակ եպիսկոպոսլար չարչէնպիհ կիւնիւ ատտրազամ բաշայը, մէճլիսը վիւքէլատա պուլունտուղու իչին կէօրէմէյիզ, ըէնչէնպիհ կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա կիթմըշլէր տիր։

** Բէնչէնպիհ կիւնիւ, էօյլէտէն սօնրա, Արշարունի Սրբազան իլէ միւսամանլէյհիւմա իքի Եպիսկոպոսլար, ռէֆագաթ.լարընտա Բաթրիգխանէ գարու քէհնասը Շիրինեան էֆ. օլարագ, Պապը Ալիսէ կէթմիշլէր տիր։ Սատրազամ բաշա օրատա օլմատըղընտան, Լվվէլա տալիէ նազրընը վէ պատէհու սատրազամ բաշա կէլմիշ օլմըղընտան, միւշարիլէյհի, անատէն հարպէէ նազրընը վէ էն սօն չէյիս իլ Իսլամը զիեարէթ իթմիշլէր տիր։

Պու հէյէթ, Էրմէնիլէրլէ մէսքիւն վիլայէթլէրտէ զուհուրա կէլէն մէզալիմ վէ թէատիեաթընն էսնիւնիւ ալմագ իւզրէ հիչ պիր էսասի թէտպիր իթթիխազ իտիլմէմիկինի, պու կիւն Էրմէնի էհալիսինին գրթալ թէհտիտի ալթընտա պուլընտըզը.նը, վէ էկէր տէրհալ պու ֆէնտըզլարա խիթամ վէրիլմէզսէ, բաթրիկին վէ մէճլիսլէրին իսթիֆասընտան պաշգա եարաճաղ չարէլէրի գալմատըզընը պէէան իյլէմիշ տիր։

Բաթրիգ Սրբազան, տախիլիէ նազրընընտ մէզքիւր ֆէնալըզլարը, վուգուաթը ատիյէտէն ատտ իյլէտիկինէ թէճճիւպ իտէրէք. միւշարիլէյհի զիեարէթէ լուզում կէօրմէմիշ տիր։ Սատրազամ բաշա՝ Տանիշ պէյին էֆքէարընտան տօլայը թէէսսիւֆլէ, պունու սուի թէֆէհհիւմ ատտ իթմիշ, վէ. «Պիլաքիս, տէմիշ տիր, պէն տէրիմ քի, Քիւրտ էշգընասը վէ պէյլէրի՝ մէմլէքէթին խարիճի վէ տախիլի միւշքիլաթընտան իսթիֆատէ իթմէք խաթէէէրէք, քէնտիլէրի տէ, պիլտիքլէրի վասթալարլա գարըշըգըզ չըգարմազ իսթէօրլար։»

Ատլիէ նազրը, պիր գաչ կիւնէն պէրու Մէճլիսի վիւէյլանը՝ Էրմէնիլէրէ մէսքիւն վիլայէթլէրին ատիշի մատէսիրլէ մէշզուլ օլմագտա օլարընը, վէ էսասի թէտպիրլէր իթթիխազ իթմէյէ պաշլատըզընը սէօյլէմիշ տիր։

Սատրազամ բաշա, «Սօն պիր գաչ կիւնիւն ահվալ վէ վուգուաթլարը հագգընտա պա թէլէկրաֆ Վան վալիսինէն թաֆսիլաթ իսթէսիլտիկինի, լաքին էյան (եանի բէնչէնպիհ կիւնիւնէ գասար) պիր ճէվապ ալընմատըզընը, վէ եէվմի մէզքիւրտէ թէքրար թէլէկրաֆ քէշիէսիյլէ, մէզքիւր Էրմէն թէէքիտ իսիլէճէկլինի իլավէ իյլէմիշ տիր։

Կէրէք սատրազամ բաշա վէ կէրէք ատլիէ նազրը՝ Վան վալիսի ազ իսիլէրէք, եէրինէ տահա զիեարէթ միւգթէտիր պիր վալի կէօնտէրիլէճէկինի պէէան իթմըշլէր տիր։

Հարպիէ նազրը Նազըմ բաշա՝ Վան վիլայէթի իլէ տիկէր ճիվար վիլայէթլէր ահվալինին թէհամմիլ օլընմագ պիր տէրէճէյէ կէլմիշ օլարընը, վէ հիւքիւմէթին իսթիսարսըզընընտան ճէսարէթ ալան էշգընանը՝ սէրպէսթ մէյտան պուլարըլարընը. պինապէրին օ ճիհէթ ատքէրի գօմանտանընընա քէշիէ իյլէտիկի պիր թէլէկրաֆլա, Սաիտ պէյի վէ Միր Մհէյի հէր հալտէ տէրտէսթ իթմէք իւզրէ Շաապտա թարաֆընա միգտարը քեաֆի ատքէր կէօնտէրմէսինի էմր իյլէտիկինի պիլտիրմիշ տիր։

** «Տէյլի-Թէլէկրաֆ» զազէթասընընն Տէրիսաատէթ մուխպիրի վէ հիւքիւմէթը Օսմանիէնին ատլիէ մրուշավիրի սոպզդը Ֆրանսալը գօնթ Օսթրօրոկ, Բաթրիգ էֆ. իլէ պիրլիքտէ Պապը Ալիսէ ազիմէթ իտէն հէյէթին միւրաճաաթլարը նէթիճէսի հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իւզրէ, ըէնչէնպիհ կիւնիւ Բաթրիգխանէյէ կիլմիշ տիր քի, «Հիւքիւմէթը հազրէնին Արնավուտլըգտա կէօսթէրտիկի թէէսսիր վէ սէպապթը, Էրմէնիլէրլէ մէսքիւն վիլայէթլէրտէ զուհուրա կէլէն վէհիմ ահվալ մրունասիպէթիյլէ տէ կէօսթէրճէկինէ, անլամագ իսթէրիմ։ Մէվսուգ մալիւմաթ ալարագ, խուսուսա չու զէմանտա հիւքիւմէթը Օսմանիէ իչին էհէմմիյէթի պուքիմէթը Օսմանիէ էֆքէարընը ումումիյէսինէ թէպլիղ իթմէք իսթէրիմ։»

Բէթրէսպուրկտա չըգան «Նովոյէ Վրէմյա» զազէթասընընն մուխպիրի տախի եէվմը մէզքիւրտէ Բաթրիգխանէյէ կէլմիշ տիր։

Բաթրիգ էֆ.՝ միւամիլէյհիւմայը գապուլ իլէ, «Էսասի թէտպիրլէր իթթիխազընա պաշլանմըշ օլուսընընտան, պու տէֆա տահա զիեարէթ իւմիտպախչ օլան» հիասիեաթ վէ թէէսսիրաթընը քէնտիլէրինէ պէէան իյլէմիշ տիր։

** Բաթրիգխանէյէ կէլէն սօն թէլէկրաֆլարտա, Բէրի Զարսանճաղընտա իսթիպտասընն ֆէվգէլատէ չիտէթլէ հիւքիւմէթէ օլսըզը. Էրմէնի քէօյլիւլէրինին հաեաթը թէհլիքէ իչինտէ պուլունսըզը, վէ Գօտարիճ գարիէսինտէ պիր Էրմէնինին պլչագ տարպէլէրիյլէ թէլէֆինտէն սօնրա, պիթիւն քէօյլիւլէրին հիճրէթ իթթիքլէրի, վէ անճագ 4-5 խանէ Էրմէնի գալըզը, պունդարընն տա մրուշէվվէշ պիր հալէ օլուպ, մահուլարընը թօրլանամասըգլարընը, վէ հիւքիւմէթէ խոիլէն պիլճիմիկ միւրաճաաթլարընն սէմէրէսիզ գալտըզը պիլտիրիլմիշ տիր։

** Զարսանճագ Առաջնորդընտան Բաթրիգխանէյէ կէլէն պիր թէլէկրաֆտա տախի, տարրլարտան պէրու Էրմէնիլէրին ժալի օլան իգամէթկեահլարա Զարսանճագ պէյլէրինին թէյարրուզաթտա պուլընմըգլարը, վէ հիւքիւմէթէ խոիլէն միւրաճաաթլարընն սէմէրէսիզ գալտընտան ճէսարէթ ալան մէրգումատ պէյլէրին՝ էլէ կէչիրմիշ օլմըգլարը իլամլարա խթինատէն, Էրմէնի էհալիսինի իգամէթկեահլարընտան չըգարտըգլարը վէ ազաճլարը մահվ իթթիքլէրէ՝ իչար խոիլմիշ, վէ Անատօլընն ալտալի մէսէլէսինէ Շուրաի ատվէթտէ պիր զարար վերիլմէսինէ տէկին, էհալինին տաղըլմասընա վէ հիճրէթինէ սէպպիյէթ վերէն պու կիսպի հարաքատաթն մէնի իչին էվամիրը չէտիտ իթթաը ըէճա օլունմուշ տուր։

** Տախիլիէ մրուսթէշարը՝ Վան ճինայէթլէրի հագգընտա հէնուզ վիլայէթտէն եէնի խապէր կէլմէմիշինի վէ Տախիլիէ նէզարէթինատէն տէ Վանա եէնի թալիմաթ կէօնտէրիլմէմիշինի «Ազատամարտ» զազէթասընընն պիր մուհարրիրինէ չարչէնպիհ ռազմը պէէան իյլէմիշ տիր։

** Նէֆսի Պիթլիստէ 2 Էրմէնի տահա գաթլ խոիլտիկի վէ էհալինին տէհշէթ իչինտէ պուլունտուղը Բաթրիգխանէյէ պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլմիշ տիր։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸՄԸԶ

==«օ»==

Բէնչէնպիհ ռազմը, Վարչական ժողով պէր միւթաա իճթիմա իթմիշ տիր։

Զապթը սապզ օգունուպ, պազը թաթլրաթլէ թաստիգ օլունմուշ տըր։

Մէճլիս, պազը խուսուսաթ վէ մասրաղաթ իչին հագգընտան եախօտ ուզագտան կէլմիշ օլան գասընարը. ուզուն միւատէթ պէքլէթմէմէք իչին, էվվէլճէ օնլարընն իչինէ պագմայը ուսուլ իթթիխազ իյլէմիշ տիր։ Պինանէն ալէյհ Տիկին Հ. Հ. նամ գասընընն խթիտասը օգունմըշ, վէ քէնտիսի տէ մէճլիսէ ճէլպլէ, պազը իկդահաթ խթէսիլմիշ տիր։ Մէրգումէնին իֆատաթը տինլէտիքտէն սօնրա, նէթիճէն թանգրգաթ վէ մուզաքերաթընն քէնտիսինէ թէպլիղ իսլէճէկի պիլտիրիլմիշ տիր։ Պատէհու տիկէր պիր զէվմիյէթ մէսէլէսի հագգընտա մէճլիսէ կէթրիլմիշ օլան պազը էվրագ օգունմուշ, վէ սահիպի էվրագա, օն պէշ կիւնտէն ճէվապ վերիլէճէկի պէէան օլունմուշ տըր։

Լվվրբուլտա մուգիմ պիր Էրմէնի-գաթօլիք գասընը, Սթամպօլտա պուլունան մախտումընա պիր մրգտաք ադէէ կէօնտէրմէյ, ֆագաթ մէրգումատա, խայլի կիւնտէն պէրու ճէվապ ալմատըզընտան տօլայը վէսվէսէ իթմէքտէ պուլընմըշ օլատուզընտան, Բաթրիգխանէյէզ քէշիէ իթտիկի պիր թէլէկրաֆլա մալիւմաթ վէ իյլահաթ խթէմիշ օլատուզընտան, մէզպուրէնին օԱԸ պուլտըրըլմըշ վէ մէզպուրէ գասընա իշարը քէֆիյէթէ գարար վերիլմիշ տիր։

Զօրատան Էրմէնի-գաթօլիք Բաթրիգ վէքիլի վէ Քիլտանի ճէմասթը վէքիլի վէ տիկէր պազըլարը թարաֆընտան Բաթրիգխանէյէ վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆտա, հիւքիւմէթը մահէլլիէյտէն պազը կէօնա չիքահաթ խոիլտիկինտէն, մէզքիւր թէլէկրաֆ միւնտէրիճաթընընն Տախիլիէ նէզարէթինէ թէպլիղի զարարլաչորրըլմըշ տըր։

Իզմիտտէ Վէնէտիկ Մխիթարեանլարընն պիր մէրիասախանէ վէ սարիէ ինաշարը իչին հիւքիւմէթէ միւրաճաաթլարը վուգու պուլմըշ, վէ պու պապտէ Ատլիէ վէ Մէզահիպ նէզարէթինատէն՝ Իսարէ մէճլիսի Հէյէթը մուվաֆֆագթա բէյրի Դարտաշեան Յովհաննէս էֆ.ատէն իյլահաթ խթէնիլմիշ օլմաղլէ, Դարտաշեան էֆէնտի,

մէջլիսէ մաղ'ումաթ վէրմիշ, ֆագաթ լաղըմ կէլէն թահզրզաթըն իճրասըղա, իճապ իտէն ճէվապըն նէզարէթը միչարիլէյհաեա իթասը՝ կէլէճէք իճթիմաեա թաալիգ գըլընմրշ տրը։

Օրթաքէօյաէ միլէթ մալի օլան պիր տրսա մէսէլէսի հագգընտա, վագթիյէ պու մէսէլէյէ միւթէալլիգ տավաեա վէքեալէթ իճրա իթմիշ օլան Մանուկ էֆ. Մարիկեան թարաֆընտան վէրիլէն իյղահաթ վէ թաֆսիլաթ տինլէնտիքտէն սոնրա, արաանրն միւնազիւնֆիհ օլան ճիհէթինին գըյմէթինի միւգթէտիր պիր մուխամմէնէ թագտիր իթտիրիպ, մուճիպինճէ մէզքիւր արսայը սաթըն ալան քիմսէ իլէ ագտը սուլհ իտիլմէսի զարարլաշտըրըլմըշ տրը։

Շիշլիսէ Ֆրանսըզ խասթախանէսինէ թէտավի օլընմագտա օլան միլլէթիմիզտէն պիր գրզըն վէ հէմշիրէսինին մութէսարրըֆէ օլարգլարը Պէյօղլընտա Վալիսէ-չէշմէսի ճիհէթինէ վագը պիր խանէյի էլտէն չըգարմագ իւզրէ իճրա իթտիքլերի պաղը թէչէպպիւսաթ, Վարչ. ժողովտա մէվզուի պահս վէ միւզաքէրէ օրմըշ, վէ պու խուսուստա քէնտիլերիյլէ պիր սուրէթը իթիլաֆիյէ հուսուլի իչին, քէյֆիյէթ՝ Ս. Յակոբ Հոգաբարձութիւնա իհալէ իտիլմիշ ա'լր։

«Հասուլթից և Ծախուց Խորհուրդ»ը ազալըզընտան իսթիֆա իտէն Յովսէփ էֆ. Տէտէպալեանըն, իսթիֆասընտա գաթիէն իսրար իթտիկի թագտիրտէ, եէրինէ պիր միւնասիպսիզ ինթիխապ իյլէմէք՝ մէզքիւր Խորհուրդ Ատենապետ՝ Գրիգոր էֆ. Հաճիպիարա հէվալէ օլունմըշ տրը։ Խորհուրդըն զացասը սապգ ատենապետի Պօղոս էֆ. Մամճեան եէտինտէ օլուպ, հէնուզ տէվր ու թէյլիմի իճրա իտիլմէմիշ օլտուղընտան, պու խուսուստա իճապընին իճրասը իչին պիր քէրրէ տահա Գրիգոր էֆ. Հաճիպիար թարաֆընտան Մամճեան էֆ.յէ թէէքիտը քէյֆիյէթ իտիլմէսի զարարլաշտըրըլմըշ տրը։

Բէզալիք Բաթրիգխանէ տախլընտէ պուլունան գայա իլէ պունու հավի օլան օտա հէնուզ աչըլմամըշ օլտուղընտան, պիր քէրրէ տահա պունդրը աչտըրմագ իւզրէ իճապ իտէնդէրէ թէնդիրթը լազըմէ իճրա իտիլիպ, զայրը միւսայիտ պիր հալտէ օլտըղը եախօտ գաթթ օլընմագ թէչլիքէսինէ մաարուզ օլաճաղը ժանէասը չըգմամալը տրը։ Մէվզուի մուզաքէրէ օլան մէսէլէսին մահիյէթի, պահէթ միւշքիլ օլտըղընտան, սուլհ մուհավէրէլէրինին անճագ ատրմ ատրմ իլէրլէմէքտէ, սըգ սըգ սուրմագտա վէ թէագիպ օլընճագ իսթիգամէթին մէճնուլ օլմասընտան՝ պու տուրուշլար իւմրտսըղլիկէ պահս օլմագտա տրը։ Պունտան պաշգա, միւզաքէրաթտա, հէր իքի թարաֆ՝ սօնընտա մուվաֆագէյէթի ազիմէյի քէնտինէ թէէմին իթմէք իչին սօն տէրէճէ հիսապլա հարէքէթ խտիեօրլար։ Շուրասը տա չայեանը տիգգաթ տըր քի, հիւքիւմէթը Օսմանիէ՝ սուլհ մէսէլէսինտէ մէմլէքէթին ահվալը տահիլիյէսինի նազարը իթիպարա ալմագտա վէ եէնի ինթիխապլարին եազլաշմասը՝ հիւքիւմէթին թալը ու հարէքէթինէ զիհատէսիյլէ իճրան թէէսիր իթմէքտէ տիր։ Քեամիլ բաշա, մուազամ տէվլէթլերին միւտահէլէսի ինթիմալինտէն վէ պու միւտահէլէնին՝ մուզաքէրաթին իլերլէմէսի իչին հիւքմիւ օլապիլէճէկինտէն պահս խտիեօր։ Հալպուքի մուազզամ տէվլէթլերին՝ սուլհ միւզաքէրաթընա միւտահէլէ իթմէք թասավվուրընտա պուլընմասընգլարը աչիքեար տրը։ Զաթէն պու միւզաքէրաթ խուսուսի օլտըղընտան, տէվլէթլերին միւտահէլէսի միւմքինսիզ տիր։ Միւզաքէրաթը ըէմմիէ իչին պիր էսաս պուլընտըգտան սօնրա, տիրլօմասի մուզաքէրաթ պաշլաեաճագ տրը։

«Պու էսաս պուլընտըգտան սօնրա միւզաքէրաթը ըէմմիէտէ իւչիւնճիւ պիր տէվլէթին միւտահէլէսինի իճապ իտէճէք միւշքիլաթ զուհուրինէ զաթէն իհթիմալ գալմամաճագ տրը։ Պինաէն ալէյհ Քեամիլ բաշանրն միւտահէլէի տիւէլիյէտէն ինթիրաղ իտէն Իթալեանլարը, պէօյէ պիր միւտահէլէնին իմքանընյա թէէտիա իտէրէք՝ «ալէրի պէօյիւք մըւսատէլերատէ պուլունմամաեա սեվգ իտիեօր։»

*** Հօմա, 5 Սեպտ.— Ն.յմ ըէմմի «Թրիպունա զազէթասը՝ Քեամիլ բաշանրն պէեանաթը մունասիպէթիյլէ եազըեօր.

«Զէմինը սուլհ տրամագ իչին հիւքիւմէթը Օսմանիէ իլէ Նիմ ըէմմի մուհավէրէ իթմէք արզուսը՝ Իթալեա թարաֆընտան իզհար օլընմամըշ տրը։ Իմամ Քեամիլ բաշանրն էֆքեարը նէ օլտըղընը անլամագ՝ պիզճէ էհէմմիյէթսիզ տիր։»

=+=

ՄԻԻԶԱՔԷՐԱԹԸ ՍՈՒԼՀԻԷ

Բարիզ, 4 Սեպտ.— «Մաթէն» զազէթասընրն իսթիխպարընա նէզարէն, Բօմա վէ Սթամպոլ հիւքիւմէթլերի՝ շու էսնատէ ճէրլեան իթմէքտէ օլան միւզաքէրաթը սուլհիէյի զահէթ կիզլի թութուեօրլար։ Մուրախասալարրն թէչէպպիւսաթը, իքի մէմլէքէթ վիւքէլասընտան եալընըզ պաղըսընա մալիւմ տիւր։ Միւզաքէրաթն սուրէթը էրէրեանը հագգընտա Իթալեան վէ Օսմանլը սէֆիրլէրինէ մալիւմաթ վէրիլմէեօր։ Միւզաքէրաթը հաղըրէնին պաշա չըգապիլէճէկի բէք տէ մալիւմ տէյիլ տիր։

Կէլեճէք բէնչչէնպիհ կիւնիւ մուրախասալար՝ Լէման կէօլ. սէվահիլինտէ վագը պիր չէհրէ ազիմէթ իթմէք իւզրէ գապլըճալարտան հարէքէթ խտէճէքլէր տիր։

Մուրախասալարրն թէսատիֆ իթտիքլերի ճիտտի միւշքիլաթա բաղմէն, միւզաքէրաթն հիւանի նէթիճէյէ էրէճէկի մէմուլ օլուռնուեօր։

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ Ա. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

=o+o=

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

—=o×o=—

(ԵՕԹՆԱՄԵԱՑԻՏԱՏԻ)
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵՆԷՆ

=(o)=×=(o)=

Ազգային ընդհանուր բաղձանաց համաձայն, Վարչական ժողովը իւր 9-22 Օգոստոսի գումարեալ նիստին մէջ, Պետութենէն իրեն տրուած արտօնութեանց սահմանին մէջ որոշեց Հասարակութեանս միակ Ազգային Բարձրագոյն Երկրորդական վարժարանն եղող Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Ուսումնարանն իւր անմիջական հսկողութեան ներքեւ առնուլ և այդ նպատակաւ կազմեց ուրոյն Խնամակալ մարմին մը հինգ անդամէ բաղկացեալ, ատենապետութեամբ Զարեհ էֆ. Շիշմանեանի և անդամակցութեամբ Տէրոյ Դէորդ էֆ. Գրիգորեանցեան, Պօղոս էֆ. Մելմիտեան, Դաբիգին էֆ. Տէվէճեան և Արամ էֆ. Ինճիճեան։ Մի եւ նոյն ժամանակ իւր անդամոց մէջէն Ուսումնական Խորհրդոյ Ատենապետն ալ՝ Գրիգոր էֆենտի Ոսկեանը իւր կողմանէ պատուիրակ կարգեց սոյն Խնամակալութեան մօտ։

Նորակազմ Խնամակալութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել համայն ազգայնոց թէ, Ս. Գր. Լուսաւորիչ Ուսումնարանն, որ անցեալն մէջ ունեցած է իւր փառաւոր շրջաններն և մատուցած է Ազգին ուսեան և բարեբարոյ երիտասարդներ և նոյն իսկ գիտութեանց և գեղարուեստից բազմաթիւ մասնագէտներ, որք առ հասարակ յոյժ պատուաբեր դիրքեր գրաւած են ընկերութեան մէջ, բոլորովին նոր կազմակերպութեամբ սատարելով հետզհետէ կարեւոր բարենորոգումները, պիտի հասնի այն բաղձացեալ մակարդակին որ կոչուած է իւր երջանկայիշատակ Հիմնադրաց օրէն։

Ուսուցչական մարմինը կազմուած ըլլալով կարող և մասնագէտ ուսուցիչներէ, Ուսումնարանին նոր տարեշրջանը պիտի բացուի յառաջիկայ Սեպտեմբեր 3ին երկուշաբթի օրը։ Հետեւաբար Խնամակալութիւնը կը հրաւիրէ Ուսումնարանին ամէն աշակերտները այժմէն իսկ գալ և իրենց անունը արձանագրել տալ Վարժարանին մէջ, երեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը առաւօտեան ժամը 9-12 (Ը. Ե.)։ Ներկայս նոր աշակերտ արձանագրել կամ ուզող թելադրութիւն մը ընել՝ փափաքող ծնողք կրնան դարձեալ միեւնոյն օրերը և ժամերը դիմել Ուսումնարան, Բերա Եէշիլ փողոց թիւ 1։

Խնամակալութիւնս օգտուելով Օսմանեան Պետութեան նպատակն և բարեացակամ պաշտպանութենէն և Ֆրանսական Կառավարութեան բարեյօժար տրամադրութենէն, որով օժտուած է Ուսումնարանս 9 թոշակներով (bourse) ի Ֆրանսա, իտաւչ չըշանէն դուրս, Ֆրանսական Կառավարութեան կողմանէ իրեն շնորհուած արտօնութեամբ յիշեալ 9 թոշակներու (bourse) արժանանալու կարող աշակերտներ հայցրնելու համար, հարկաւոր եղած կարգադրութեանց ձեռնարկած է արդէն։

Խնամակալութիւն
Ս. Գ. ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ՈՒՍՄՆ.ԻՆ
Ի ԲԵՐԱՅ

Բերա, 18 Օգոստոս 1912

ՄԻԻԹԼԷՖԷՐՐԻԳ

=+=

Ատլիէ վէ Մէզահիպ նազրրը Հալիպ պէյ, Թերզեանըն պիր զիեարէթինի, Պապը Ալիսէ գապուլ իթմէյիպ, քէնտի գօնագլարընտա գապուլ իյլէտիկի սրրատա, մէմուաթը մախսուսէմիզ նազրէն, «Սիզի, սըգիաթը ըէմմիէյի հայիղ պիր զաթ կիպի տէյիլ, պիր բահիպ կիպի, գօեաղըմտա գապուլ իթմէլիկիմ, միւլագաթըմըզա ըէմմի պիր մահիյէթ վէրիլմէմէսի իչին տիր. հաթթա սիզի, ատլիէ վէ մէզահիպ նազրրը սըգիաթըմտա գապուլ իթմէեօրում, պուրասընը պիլմէլիսինիզ» տէմիշլէր տիր։ — Թերզեան էֆ.՝ ճէմատաթըմզ Իսարէ մէճլիսինտէն տախի Հալիմ պէյէ պահալա, մէզքիւր ժողով ազասը ֆօրշը օլաուզլարը հալտէ, հիւքիւմէթին քէնտիլերիյլէ մուխապէրէ իթիկինէ թէաճիւպ իթտիկինի պէեան իյլէմէսինտէ, իչիթտիկիմիզ կէօրէ, Հալիմ պէյ, «Թերզեան էֆ., պէն սիզի օլտուգճա զէքի պիրի զանն իտէր իտիմ. պու ասըրտա ֆօրշ կի պէն սէօզլէրէն նէ՞ հիւքմիւ վար տրը. սիզին պու թապիրինիզ օրթա տէհրէ մախսուս տրը» տէմիշ, վէ Թերզեան տա «Գաթօլիք Քիլիսէսինճէ ֆօրշ ճէզասը գաթօլիքլէր հաղգընտա ճաի տիր» տէյի թէքրար իթմէսինտէ, նազրը պէյ՝ «Հագգը օլուրսա ճէզա՝ ճէզա տրը. լաքին հագգըզ օլուրսա, նէ՞ հիւքմիւ օլուր» տէյի մուգապէլէ իյլէմիշ տիր։

*** Սոն կիւնլէրտէ Թերզեան էֆ. սատրաղամը, Շուրայի տէվլէթ ըէիսի Քեամիլ բաշայը, խարիճէ նազրրը Ն.րատունկեան էֆ.յի վէ տիկէր պաղը վիւքէլայը տախի եա պիզզաթ զիեարէթ իթտիկի, եախտ պէրայը զիեարէթ թարաֆընտան պաղըսընը կէօնտէրտիկի, ֆագաթ հէր եէրտէ պու ժուամէլէյի կէօրսիւկիւ իչիտիլմըշ տիր։

Թերզեանըն պու զիեարէթլերինո պաղըլարը էհնամիյէթ վէրիեօրլար իսէ տէ, պունդն զէրրէճ էհէմմիյէթի օլմասըղը տէրքեար տրը։ Սապպաղեան Կ-Բաթրիկի սապգ, վէ եախօտ միւսթէֆի Բաթրիգ-լէր տախի, սաիր զէվաթ կիպի վիւքէլայը զիեարէթ իտէպիլիրլէր։ Պունտա նէ՞ էհէմմիյէթ վար տրը։

*** Շէհրիմիզ Բում աթբպպաի հազրգասընտան վէ իւտէպատէն միւթէվէֆա Տր. Լիմարաքինին ճէնազէ ալայը իչին Բում բաթրիգխանէսիտէն Բաթրիգխանէմըզէ տավէթնամէ կէօնտէրիլմիշ օլտուղընտան, Վարչ. ժողով ատենապետի Գրիգոր էֆ. Ոսկեան՝ Վարչութիւն թարաֆընտան ճէնազէ ալայընտա հազը պուլընմըշ, վէ իճապ իտէնդէրէ պէեանը թաազիյէթ իյլէմիշ տիր։

ԹԵՐԶԵԱՆԸՆ ԻՍԳԱԹԸ

ԻԹԹԻՀԱՏ ՎԷ ԹԷՐԱԳԴԸ ՃԷՄԻՅԷԹԻՆԻՆ ԷՍԷՐԻ ԻՄԻՇ (?)

=o)(=)(o=

Թերզեան, քէնտիսինէ բաթրիգլիքտէ իպգա իթիրմէք իչին, հէր տիւրլիւ տէսիսէլէրէ, զայրը մէշրու վասթալարա միւրաճաաթ իթտիկի կիպի, իչիթտիկիմիզէ կէօրէ Շուրայի տէվլէթ ըէիսի Քեամիլ բաշայը զիեարէթինտէ տախի, եէնէ այնի մագսէտտ. քէնտիսինին բաթրիգլիքտէն իսգաթը՝ կէօյա Իթթիհատ վէ Թէրագգը ճէմիյէթինին հագգըզ պիր էսէրի, զայրը մէշրու պիր թէտպիրի օլտուղընը

սէյլէմիշ, վէ բաշայի միւշարիկէյհատէն լաեզգ օլտըղը ճէվապը ալմըշ տըր։

Թերզեանըն, քէնտի իտտաասընը, նէֆանիյէթինի իլերի կէթիւրմէք իչին գուլլանտըղը պու վազիֆանըն, պիլճիւմէ վիւքէլա վէ ըիճալը տէվլէթէ պէրապէր, Քեամիլ բաշա կիպի ֆէթֆին վէ զէքի պիր միւտէպպիրի ումուր նէզտինտէ տախի զէրրէ գատար էհէմմիյէթի օլամահաճաղը մալիւմ ա՛իւր։ Քեամիլ բաշա հազրէթլէրի՝ էրմէնի-գաթոլիք ճէմաաթը իլէ Թերզեան արասընտաքի իխթիլաֆը մահիյէթինի, էսպապընը՝ պիզզաթ Թերզեանտան վէ Թերզեան կիպիլէրինէն չօգ էյի պիլիրլէր վէ մէսէլէյի, քէք չօգտան անլամըշ տըրլար։

Հէյլէ իթթիհատ վէ Թէրագգը ճէմիյէթինին Թերզեան մէսէլէսինէ զէրրէ գատար իշթիրաքը. մէտսէլի օլմասընը տէրքեար տըր։ Վագտա վիւքէլայը սապրգա միհանընտա օ ճէմիյէթէ մէնսուպ օլանլար պուլունմուշ տըր, լաքին վիւքէլայը սապրգանըն, Թերզեանըն տէվլէթճէ վէ միլլէթճէ մուզիրը բոյնթիգասը ալէյհինտէ վէրտիկի գարարա, Ճէմիյէթ տալա միւտախէլէ իթմէմիշ, պու տավա հագգընտա, չու եա պու թարաֆը լէհ վէ ալէյհինտէ իճրան նուֆուզ վէ թէէսսիրէ պիր կէճնա սէպէպ կէօրմէմիշ, վէ էօյլէ պիր սէպէպ տէ պուլընմամըշ տըր։

Հէյհէթը վիւքէլայը սապրգա, անճագ տէվլէթին գավանիյ ու նիզամաթընը, էրմէնի-գաթոլիք ճէմաաթընըն հուգուգ վէ իմթիեազաթընը, հաթթա թէամմուլիւ գատիմի նազարը տիգգաթա ալտրգտան, մէսէլէնին հէր ճիհէթինի արիզ ու ամիգ թէտգիգ վէ թէճէսսիւս իթտիքաէն սոնրա, ճէմաաթըմըզընը՝ րնճալ վէ մէմուրիյնի տէվլէթտէն օլան մի թէպէրան վէ միթհայիրանընընը, թիւճճար վէ էնանֆը միւթէպէրէսինին մ՚ուրաճաաթ վէ իսթիտալարընը հագգը պուլտրգտան սոնրա, Թերզեանըն բաթրիրլիքտէն իսգաթընա գարար վէրմիշ, վէ իշգու գարար՝ արզը աթրպէյի իւլա գըլընմաղէ, պա իրատէի սէնիյէ թատիզ պույրուլմըշ տըր։

Սապրգ գապինէնին. տէյպիլիրիզ քի, տէվլէթճէ է՛ն մուհիմմ, է՛ն հագգը, է՛ն ուղրու գարարլարընտան պիրի՝ Թերզեանըն բաթրիրլիքտէն իսգաթընա տա՛ր վէրտիկի գարար տըր քի, Զաթը հազրէթը Բաշիշահի տախի պու գարարը պիլա թէրէտտիւտ, պիլա թէէնի թատիզ պուհուրմըշլար տըր։

Պինաէն ալեյհ նէ՛ գատար պէօյիւք ճիւրէթ տիր Թերզեանըն ճիւրէթի քի, գարարը մէզքիւրը՝ իթթիհատ վէ Թէրագգը մէյէթինին հագգսըզ վէ ղայրը մէշրու պիր թէապիրի կիպի կէօսթէրմէքտէն իճթինապ վէ պունուն իչին սարասգամ Ահմէտ Մուխթար բաշայը, Շուրայի տէվլէթ բէյիի Քեամիլ բաշայը վէ սաիր վիւքէլաի ֆիխամ հազարաթընը թաճիզ վէ թասսի իյլէմէքտէն հիճապ իյլէմէկէրէք, սապրգ գապինէնին գարարընը, Բաշիշահըն իրատէսինի նագզա, ֆէսխէ գալգըշիօր։

Ամապա Թերզեան էֆ. չուրասընը տիւշիւնմէ՛ՀՀ մը քի, քէնտի ալեյհինտէ վէրիլմիշ օլան հիւքմ ու գարար, սուտուր իանն իրատէի սէնիյէ, մահզա չան ու հայրիյէթի տէվլէթի, հուգուգը Սալթանաթը Սէնիէյի մուհաֆֆազատան իսպարէթ տիր, վէ քէնտիսինին միւրաճաաթլարը իսկ, աչզգտան աչզա պունլարին ալեյհինտէ տիր։

Քէնտի կիպիլէրին մուղայիրը գավանինի տէվլէթ, վէ մուխալիֆի հուգուգը ճէմաաթ հարաքեաթընը, տիւն Սաիտ բաշալարընը, պու կիւն Ահմէտ Մուխթար վէ Քեամիլ բաշալարընը վէ հարընը քիմ պիլիր քիմլէրին սէրքեարլ կէչտիքլէրինտէ, Լաստէն վէ ֆէրրիէն տաիմա բէատ վէ ճէրհ իտճէքլէրինէ ասլա չէքք վէ չիպհէ օլընմազ։ Տէվլէթին պու մէսլէքի, պու բոյնթիգասը, թա Ալի, Ֆուատ, Մէհմէտ Բիւշտի բաշալար զէմանընտա տախի պէօյլէ օլմըշ տըր։ Օ թարիխլէրտէ պու մէսլէքէ գարշը չըգմըշ օլան Հասուն էֆէնտի կիպի՝ սահիհէն պէօյիւք պիր իգթիտար սահիպի, տէվլէթին մէսլէք վէ իսթիգամէթը սիեասիէ վէ գատիմէսինի թաղիր վէ թէպտիլ իտէմէտիկի կիպի, օ մէշահիրը վիւքէլա վէ բիճալընն պուկիւնքի խալէֆիէրի օլան Ահմէտ Մուխթար վէ Քեամիլ բաշալարընն տախի, սալաֆը մէշհուրէլէրինին չըզմըշ օլաուգլարը խաթթան այրըլմամահաճաղլարը թապիր տիր. գիրա պու խաթթ՝ էսասը տէվլէթի թէշքիլ իթմէքտէ տիր։

Պինաէն ալեյհ Թերզեանա, հիւքիմէթը հազրէրէնին պիր չօգ զայէլէրի սըրասընտա, պիր տէ քէնտիսինին պէօյլէ իքտէ պիր վահի վէ մլունասիպէթսիզ միւրաճաաթլարընյա, վիւքէլա վէ բիճալը տէվլէթի թաճիզ իթմէքտէն վէ քէնտիսինի մուճիպը մահճուպիյէթ ճէվապլարա ժաարուգ գըժդգտան կէրի տուրմասընը, վէ բըրթըսընը թօբլաբզ, պիր մանասթըրտա քէօշէի ինզիվանա չէքիլմէսինի վէ պագըէյի էօտրիւնիւ տուտի մաղֆէրէթլէ կէչիրմէսինի թավսիյէ իտէրիզ։

ՏԻՒՆԲԻ ՖԷՎԳԷԼԱՏԷ ԻՃԹԻՄԱ

—=(o)=—

Տիւն, էրմէնի միլլէթասչարըմըզընն ֆէվգէլատէ մէճլիսի միլլիսինտէ, Բաթրիգ Սրբազան՝ Պապը Ալիյէ սօն միւրաճաաթլարընը, ալտրգը ճէվապլարը թէպլիղ իթմիշ. պիր չօգ նութգլար իրատ օլունմըշ, վէ պունլարատա, 4 աէնէտէն պէրու կէլէն կիտէն գապինէլէր թարաֆընտան իտիլէն վատլարա բալմէն, մալիւմ օլան ահվալ վէ վէգայիյի միւթէսաֆիֆէյէ նազարէն, պու վատլարա տախի էնմիյէթ օլընմահաճաղը, վէ միլլէթին ետ հիմրէթլէ, հախատ Պէրլին ահանամէսինին 61ինճի մատտէսինին իճրասընը թալէպ իթմէքլէ վէ ետ հիւքիւմէթճէ ետրըլաճաղ էն մ՚ուէսսիր իսլահաթ հագգընտա թէէմնաթը գալիէ իսթէմլէլ, չարէի սէլահէթ պուլունապիլէճէկի պէհան օլունմըշ տըր։

Սամսունտան պաղըլարը տախի մէճլիս խարիճինտէ հէյէճանամիզ նութլար իրատ իյլէմիշլէր տիր։ Պունպար, Բաթրիգխանէնին գարատաղմասընը թէքլիֆ իյլէմիշլէր տիր։

Մէճլիս. խայլի միւտտէթ շէհիտ միւզաքէրէտէն սոնրա, նիհայէթ հիւքիւմէթին պու տէֆա գաթի վէ թէէմինպախշ կէօրնուլէն վատլարընա պիր հաֆթա գատար ինթիզարէն, թէքլիֆնամէլէրին դըրատթընը, վէ պունլարատան էն միւնասիպինին գապուլինի՝ կէլէճէք ճումատա կիւնիւ ագտ օլընճաճաղ իճթիմայէ թատիգ իյլէմիշ տիր։

Տիւնքի իճթիմատա, մէճլիս տախրէսի, սօֆալարը, եանլարը վէ քիրիսէնին հավլիսի խընճախընճ տօլու պուլունմըշ, վէ աղտի մէճլիս իլէ սամսուն իւզէրինտէ ֆիքրէն վէ զալպէն՝ իթթիհատ կէօրիւմիւշ, վէ ճիւմլէսի տէ, մէճլիսին խիթամընտա, սիւքիւնէթ, ֆագաթ եէյիս վէ թէէսսիրը տաղմ թահթընտա տաղըմըշլար տըր։

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷ ՇԱՑԵԱԼԱՐԸ

Լօնտրա, 6 օգոստ.— Բէթրէսպուրկտան «Թայմս»ա պիլտիրիլիօր.

Պու կիւն մուհարէպէ հավատիլէրի պորսատա թէէսսիր իթմիշ տիր։ Պուլկարիսթան, Սըրպիա վէ Եունանիսթանրն միւթթէֆիգէն Թիւրքիատա գարշը հարէքէթի ճիտտի ատտ օլունուօր։ Մուխասէմաթը պաշլամընա սօղրու մալիւմաթ ալան մէհաֆիլտէ միւհթէմիլ կէօրիւնմէքտէ տիր։ Լաքին Ռուս տիրլօմատիսի՝ միւսալէմէթքէրվէրանէ պիր թէէսսիր իճրասընա տէվամ իթմէքտէ տիր։

Բէթրէսպուրկ, 6 օգոստ.— Սօպրանիյէ մէճլիսի րէիսի Մ. Տանէֆ՝ «Նովոյէ Վրէմիա»ընը Սօֆիա մուխպիրինէ, Թուրքիա իլէ մուհարէպէյնին չարէսիզ կէօրիւնմիւիւնիւ, վէ պունատան պէօյլէ սուլհն մուհաֆազասը՝ հիւքիւմէթին հիւտնի միւրատընա թապի օլմատըղընը պէհան իյլէմիշ տիր։ Պէրխթօլտ թէքլիֆինին՝ վազիյէթի տէտիրէճէկինի զանն իթմէքլէ հանընընը։ Սուլհն մուհաֆազասը իչին նասիհաթլար վերմէք գօլայ տըր։ Նասիհաթ զէմանը կէչմիշ տիր։ Եալընըզ պիր եօլ վար տըր, օ ատ, Մաքէտոնիատա Պէրլին ահանամէսինտէ կէօսթէրիլէն իսլահաթընն իճրասը քէյֆիյէթի տիր։

ՄԻԹԷՖԷՐՐԻԳ ՄԱԼԻՄԱԹ

=(o)=(o)=

Հարպ վէրկիսինին թէէսսիսի միւնասիպէթիյլէ, Տիւեունը ումումի իտարէսի տէ, բագլատան ալընան 100ատ 15 վէրկիսի 30ա զամմ իթմէյէ վէ բագը իմալի իչին գուլլանընրան ալգօլըն պէհէր քիլօսընտան թահսիլ օլունան 37.5 բարայը 75 բարայա զամմա, վէ թուզուն պէհէր քիլօսընա 10 բարա իլավէ իթմէյէ գարար վէրմիշ տիր։

Լէվազիմը տաքերիէ տախրն ալմագ իւզրէ թէշքիլ օլունան գոմիսիօն, չարշէնպիհ կիւնիւ Հարպիէ նէզարէթինտէ իճթիհա իթմիշ տիր։ Էրմէնի ազատան Ցարութիւն Գալֆայեան, Տիրան Կիւմիւշկէրտան վէ Մկրտիչ Մանուկեան էֆէնտիլէր հազըր պուլունմըշլար տըր։

Գոսօվա վիլայէթինէն Պապը Ալիյէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա, պապը էշխասը մէճլուլ՝ Բաասվիշթատա Աբդիթօլնամ քէօյիւնիւն էվինի աթէշէ վէրմիշլէր վէ Աբդիթօլքն գարըսընը էօյանիրտիքտէն սոնրա, ճիվարտա պիր խանէնին պաղչէսի իւզէրինէ հիճում իլտէրէք վէ Քէօսէօղլու Վասիլ իսմինտէ պիր իսթիեարը, գարըսընը, գըզընը վէ օղլունու գաթլ իթմիշլէր տիր։ Պատէհու քէօյիւն մէզարլըղընտա տէկէր պիր քէօյլուիւ գամլ իյլէմիշլէր տիր։ Պու ճինայէթլէր, պրչագ տարպէլէրիյլէ իճրա իսրմիշ տիր։ Ճանիլէրն, Պուլկար էշգրեասը օլտուգլարը անլաշըլմըշ տըր։ Ճանիլէր թաագիպ իտիրմէքտէ տիր։

Կէվկէլիտէ, Գարաճաապատա վէ Ճումայը Պալէտատա էշգրեա չէթալարը թարաֆընտան եէնի ճինայէթլէր վուգու պուլուզը՝ Սէլանիք վիլայէթինէն պա թէլէկրաֆ Պապը Ալիյէ պիրտիրիլմիշ տիր։

Զարշէնպիհ կիւնիւ Մէճլիսի վիւքէլա՝ սատրազամ բաշանընն թահթը ռիհասէթինտէ իճթիմա իթմիշ. վէ Վան վիլայէթինէն Պապը Ալիյէ կէլէն սօն թէլէկրաֆլար իլէ Էրմէնի քաթրիգխանէսինին միւրաճաաթլարընը նազարը տիգգաթա ալմըշ տըր։ Մէճլիս, էտիրնէ վիլայէթինտէ, զէյվէյէտէն միւասսր օլանլարա թահսիս իթթիկի ագէյի ղայրը քեաֆի էօրմէքլէ 20,000 լիրա տահա թահսիսատ իթասընը գարարլաշտրմըշ տըր։ — Մէճլիս, հուտուսալարատա վուգու պուլան սօն վագըալարա միւթէալլիգ բաբօրլարը տախի նազարը տիգգաթա ալմըշ տըր։ Մաթպուսաթ զանուէնընատա իճրա իսրմէն թատիլաթ, պիլասատա 500 լիրա թէէմինատ ագէյսի վերմէք մատտէսիյէ տէ մէշղուլ օլմուշ տըր։ Թէէմինատ ագէյսի ուսուլինէն լաղվընա գարար վէրիլմիկի, ֆագաթ պու գարարըն, պայրատատան սօնրա իճրա իսիլճէկի թէէմին իսրմէնօր։ Մէճլիսի վիւքէլատա վալէլերին վէ միւթէալարըքլարըն թէպտիլի մէսէլէսի տախ՚ մէվզուլ պահս վէ միւղաքէրէ օլմուշ տըր։

Թահիլ օլունան «Թանին» զազէթասը եէրինէ «Ճէնին» իսմինտէ չըգան զազէթա տախ՚ պիլա միւատէթ թահիլ օլունմըշ վէ եէրինէ Պապտղատէ Իսմայիլ Հագգը պէյին իմզասը իլէ «Սէնին» նամ զազէթա չըգմըշ տըր։

Իթթիհատ գոնկրէսինին իքինճի իճթիմաը, չարշէնպիհ կիւնիւ եուրը Օսմանիէ գլիսպիտանէ, Հաճը Ատ՚ի պէյին թահթը ռիհասէթինտ՚ ագտ օլընմըշ վէ 80ատէն գիեատէ ազա հազրը պուլընմըշ տըր։ Պու գոնկրէյէ, հիւքիւմէթ, Ճէմիյէթլէր գահեունը ահքամընճա իքի գոմիսէր կէօնտէրմիշ օլաբըղընտան, գոնկրէ ազասընտան պազըսը պունա իթիրազ իթմիշլէր իսկ տէ, ղէսէրիյէթ պունատա պիր մահզուր կէօրմէմիշ տիր։ Պատէհու մէճլիս, ինթիխապլար մէսէլէսինի էլէ ալմըշ տըր։ Իչգու մէսէլէ, գոմիսիօնը մախսուսընատա պիլ միւնաքէրէ, նէթիճէի միւզաքէրաթ պա մազզաթա մէճլիսէ կէթրիրմիշ օլաբըղընտան, լէհ վէ ալեյհտէ միւղաքէրէտէն սօնրա, կէլէճէք մէպուսան ինթիխապլարընա իչթիրաք իթմէք խուսուսընատա գոմիսիօնը թէքլիֆի՝ 13 բէյէ գարը 68 բէյ իլէ գապուլ օլընմըշ տըր։

Պունատան էվվել ինթիխապլար իչին թէրթիպ իսրմիշ օլան, լիսթալարը վէ թագսիմաթը քէէնէլմէէքիւն ատտիյէ, սէրեան եէնիատէ թէտարիքի իչին Տախիլիէ նէզարէթինտէն Շէհիր էմանէթինէ վէ վիլայէթլէրէ թալիմաթը լուզմէ վէրիլմիշ տիր։

Մանասթըրատան Պապը Ալիյէ պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, կէչէն ազշամ Բէլլէբէտէ Տիւեունը ումումի իտարէսի խարիճինտէքի գարուէնն ալթընա 4 օգգալըդ ֆիթիլի պիր պօմպա գոնմըշ, հաթթա ֆիթիլինէ աթէշ տէ վէրիրմիշ իսկ տէ, վագթընտա կէօրիւլիւպ, բաթլամազտան սէնտիւրիւմիշ տիւր։ Միւթէճասըրլարընը պուլմագ իչին թահգրգաթ իճրա օլունուեօր։

Օսմանը պանգասը թարաֆընտան հիւքիւմէթէ 300,000 լիրա վէ Տէօյչ Պանգ թարաֆընտան 33,000 լիրա խթիդրալ խրիմիշ տիր։

Մէճլիսի վիւքէլանընն գարարլրյա մէմուրինն Օգաստ. մասը պու կիւնտէն թէէսիսէ օլընճաճագ տըր։

Ավսթրիա-Մաճար սէֆիրի՝ չարշէնպիհ կիւնիւ Պապը Ալիյէ կիթմիշ, վէ խարիճիէ նազրը՝ մ՚ուշարիկէյի գապուլ իթմէք իչին մէճլիսի վիւքէլատան չըգմըշ տըր։ Միւլագաթէն՝ Սէնիցէ հատիսէլէրի, վէ Եէնի-Բազար տէվլի իւզէրինէ վուգուպուլարը զանն օլունուեօր։ Մարիճիէ նազրընընն՝ սէֆիրին պէհանաթընը մէճլիսի վիւքէլանա պիլտիրտիկինի պաղը զալէթալար հազրեօր։

Տախիլիէ միւսթէշարը Քեամիլ պէյ՝ Սիվաս վալիսիկինէ, Շուրայի տէվլէթ պաշ քեաթիպի Ֆուատ պէյ Տախիլիէ միւսթէշարլըղընա թայինն օլընմըշլար տըր։

Էնդարէ վալիի սաղրգը Ֆէրիտ բաշանընն՝ Սէլանիք վալիսինէ թայինինի միւհթէմիլ ատա օլունուեօր։

Պաղտատ վիլայէթինէ թայինն օլունան միւշիր Զէքի բաշա՝ պիր գաչ կիւնտէն մահէլլի մէմուրիյէթինէ ապտէթ իտէճէք տիր։

Թօգատ վէ Ամասիա մ՚ութէսարրըֆլարը ալ իսրմըշ տիր։

«Վապան»ընն ռիվայէթինէ նազարէն, տախիլիէ նազրը՝ 15 վալի վէ միւթէսարրըֆընն թէպտիլինէ գարար վէրմիշ տիր։

Լիմնոս միւթէսարրըֆը սաղրգէն Յովհաննէս էֆ. Ֆէրիտ Սամսոն մ՚ութէսարրֆլըղընա թայինն օլընմըշ տըր։

Սըհհիէ իտարէսի մէմուրլարը տախի, բօլիթիգա ֆիրգայարընա տախի օլմահաճաղարը հազրընտա սէնէտ իսրալամըշլար տըր։

«Թանին»ին սէրմուհարրիրի Հիւսէյին Ճահիտ պէյ վէ«Թանին»իլէ«Ճէնին»լ ուղթալարընն միւտիրը մէսուլարը Թալէաթ վէ Ճավիտ պէյլէր՝ էվվէլքի կիւն տիվանը հարպ թարաֆընտան ճէլալ իսրմիշլէր տիր։

Անատօլընն չարգ վիլայէթլէրինտէ հաբըլաճագ իսլահաթն պիր ան էվվել թաթպիգ վէ իճրասը իչին, էվվելքի կիւն տարէսի Սատարէթտէ վէ Սատրազամն թահթը ռիհասէթինտէ, տախիլիէ, մալիէ, թիճարէթ վէ զիրաաթ նազրընընտան մ՚ութէքէպ պիր գոմիսիօն թէշքիլ օլունարագ, պու պապտէ ադէտմճէ թանզիմ գըլընան բաբօրն թէագիրիլէ իշթիրալ օլունմըշ տըր։

Վան վալիսի Իսմայիլ Հագգը պէյ աղ իսրիպ, մէզքիւր վալիսիկէ Խարիճիէ նէզարէթի թալիմէթ մ՚ուարրի Իզզէթ պէյ թայինն գըլընմըշ տըր։

Մէչրութիյէթը միլլիէ նամիյլ եէնի պիր ֆըրգա թէշքիլ օլընմըշ վէ պէհանամէսի՝ Տախիլիէ նէզարէթինէ վէրիլմըշ տիր։

Շէհրիմիզ՝ բահթախթը սալթանաթը Սէնիէնին չանընա լաեզգ օլաճագ պիր հալէ գօյմագ իչին նէ միգտար ագէյէ իհթիեաճ պուլընսաղընը գարարլաշարմագ իւզրէ, մալիէ վէ էվգաֆ նազրըլարը իլէ չէհիր էմինի վէ Շէհիր էմանէթի մէճլիսի բէյնի վէ պաշ մ՚ուհէնտիսներտէն մ՚ուրէքէպ պիր գոմիսիօն, էվվելքի կիւն տարէսի Սատարէթտէ իճթիմա իթմիշլէր տըր։ Իսմալաթ մ՚ուհանընտա, Սիրքէճի ճատտէսի ճիհէթինտէ պաղը մէվգիլէրին կէնիշլէթիլմէսի վէ էվգաֆա ատա պինալարընն սուրէթը իսթիմլաքը քէյֆիյէթլէ տէ նազարը տիգգաթատան կէչիրիլմիշ տիր։ Պիր ան էվվել հարիգ մահէլլէրինին թանզիմ վէ իսլասընա պաշլանմասը գարարլաշարըլմըշ տըր։

Շէհիր էմինի ճէմիլ բաշա՝ էվվելքի կիւն Պէյօղլընատա Ալթընճը տարէ տախիլնտէ թէվսիի թարիգ ըշին իսթիմլաք օլընաճագ մահէլլէրի թէֆթիշ վէ իճապ իտնիլէրէ էվամիրը լազըմէյի վէրմիշ տիր։

Պէյօղլընատա Շեիխանէ գարաղօլընատան պաշլատարագ, վէ Ինկիլիթերրա սէֆարէթխանէսինին արգա թարաֆընտան կէչէրէք Թարլա պաշը ճատտէսինէ պիրլէշմէք իւզրէ կէնիշ պիր սօգագ աչըլմասը՝ Շէհիր էմանէթինճէ գարարլաշարըլմըշ տըր։

Իրէք մալ մ՚ուտիրի սուբ գասա նէթիճէսինտէ ճէրհ իսրմիշ տիր։

սահիպի իսթիեազ վէ միւտիրի մէսուլ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ